

Tweede Kamerfractie van de PvdA
T.a.v. de heer Dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)
21 februari 2011	Initiatiefnota accountancy	BW/ms/dk	

Doorkiesnummer
020-3010302

Geachte heer Plasterk,

De NBA, Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, heeft met belangstelling kennis genomen van uw afgelopen week gepresenteerde Initiatiefnota 'De accountancy na de crisis'.

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor de door u in helder en kort bestek geschetste achtergrond van het ontstaan van de kredietcrisis en de rol van de accountant als hoeder van juiste en volledige informatie. Ook doet het ons goed te lezen dat het Plan van Aanpak van de NBA, gericht op verbetering van de kwaliteit van de accountantscontrole, door u wordt omarmd.

Voor de goede orde meld ik hierbij graag dat dit plan nog dit jaar zal worden omgezet in zichtbare en concrete maatregelen.

In uw nota pleit u er voor om de verhouding tussen opdrachtgever (controlecliënt) en accountant op drie punten te herzien. Het gaat hier om ogenschijnlijk eenvoudige en snel te nemen maatregelen. Ter wille van de discussie willen we u wijzen op een aantal factoren dat van invloed kan zijn op de door u beoogde uitkomsten.

1. Verplichte roulatie van accountantskantoor na uiterlijk zes jaar

Al eerder hebben wij kenbaar gemaakt dat deze maatregel gevolgen zal hebben voor de controlekwaliteit. Het afgelopen decennium is er veel internationaal onderzoek verricht naar deze effecten. Dat betreft niet alleen het onderzoek in Italië, waaruit bleek dat zich de eerste twee jaar na wisseling een hoger aantal tuchtklachten voordeed. Ook divers Amerikaans en Europees wetenschappelijk onderzoek bevestigt dat 'fraudulent financial reporting' meer voorkomt in de eerste jaren van een controle, met name veroorzaakt door gebrek aan cliëntkennis. Kwaliteitsrisico's beperken zich overigens niet tot de eerste twee jaar; ook tegen het einde van de zesjaarsperiode kan afnemende motivatie en inzet van het accountantskantoor debet zijn aan verminderde kwaliteit. Om deze redenen hebben de meeste Europese landen besloten om verplichte kantoorroulatie niet in te voeren of weer af te schaffen (Spanje, Tjechië, Slowakije, Turkije).

We erkennen niettemin dat de voorgestelde maatregel de *perceptie* van onafhankelijkheid en daarmee ook het vertrouwen bij maatschappelijk belanghebbenden kan vergroten. Op dit vlak achten we andere maatregelen echter effectiever. Zo kan de kwaliteit van audit committees, een cruciale factor voor het vertrouwen van beleggers en investeerders, worden versterkt. Ook het publiceren van de afzonderlijke kantoorrapportages van de AFM – een onderdeel van ons Plan van Aanpak – zal het inzicht in de onafhankelijkheid en kwaliteit van de accountantskantoren verbeteren.

Terzijde merken we nog op dat een kantoorwisseling lastenverhogend werkt. Onderzoek heeft aangetoond dat de aanloopkosten van het nieuwe accountantskantoor naar schatting

Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

The logo for the Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) features a thick orange horizontal bar above the letters 'NBA' in a bold, orange, sans-serif font.

20 tot 50 procent hoger liggen.

2. **Opdrachtverlening alleen na goedkeuring door de toezichthouder**

Bij opdrachtverlening door grote financiële instellingen bepleit u een verplichte goedkeuring vooraf door een onafhankelijk toezichthouder, zoals de AFM. Hierbij willen we u in overweging geven dat dit de toezichthouder medeverantwoordelijk maakt, een positie die kan wringen met de vereiste onafhankelijkheid. Ook kan de maatregel concurrentiebeperkend werken. De toezichthouder zal geneigd zijn tot 'veilige' keuzes (bijvoorbeeld een big4 kantoor), hetgeen een benadeling van middelgrote of kleine kantoren met zich mee kan brengen.

3. **Scheiding van advies en controle (audit en non-audit)**

In uw nota refereert u aan het gevaar van de slager die zijn eigen vlees keurt. Het is goed om hier te memoreren dat alle advieswerkzaamheden waarbij sprake kan zijn van zelftoetsing in de controlepraktijk door ons al jaren geleden zijn verboden.

De wél toegestane diensten verdienen een nadere overweging. Een deel ervan kapitaliseert op de expertise van de controlerend accountant, bijvoorbeeld het beoordelen van aspecten van interne besturing en beheersing, tussentijdse rapportages of frauderisico's. Uitbesteding van deze controleverwante werkzaamheden ligt niet voor de hand.

Om een kwalitatief goede controle te verrichten is het daarnaast noodzakelijk om verschillende disciplines in huis te hebben, op het gebied van ICT, waarderingen, verslaggevingsregels, fraude etcetera. De betreffende experts fungeren niet altijd als onderdeel van een controleteam, maar doen ook zelfstandig opdrachten (uiteraard zolang deze niet strijdig zijn met het controlebelang). Op deze wijze worden de benodigde competenties op peil gehouden.

Het is derhalve van belang om helder onderscheid te maken tussen de verschillende soorten werkzaamheden: controles, controleverwant en de overige adviesdiensten. Met name ten aanzien van deze laatste categorie zijn we momenteel de regels aan het aanscherpen.

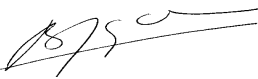
Voorts is het van belang te weten dat de commissarissen van de meeste beursgenoteerde bedrijven al verdergaande regels hebben ingesteld in het kader van de onafhankelijkheid. Om die reden is er bij deze bedrijven geen sprake meer van de situatie dat het honorarium voor adviesdiensten een veelvoud van de controlevergoeding bedraagt, integendeel. In 2009 bleken de werkzaamheden van de accountantsorganisaties voor 39 AEX- en AMX-fondsen gemiddeld als volgt verdeeld: 85 % controle en controleverwant, 15 % belastingadvies en overig advies.

In dat verband herkennen we ons overigens niet in uw opmerking dat adviesdiensten lucratiever zouden zijn dan audits. Over het algemeen worden voor audit en advies vergelijkbare tarieven met de cliënt overeengekomen, dan wel is er sprake van door commissarissen verplicht gestelde tendering.

We realiseren ons dat het onderscheid tussen de verschillende controle- en advieswerkzaamheden de discussie niet eenvoudiger maakt. Niettemin is de impact ervan op de kwaliteit van de financiële controle een zwaarwegend argument. Om die reden zijn we voornemens een definitie van werkzaamheden uit te werken, die inzicht verschaft in de relatie van de advieswerkzaamheden tot de financiële controle, en behulpzaam kan zijn bij de door u geëntameerde discussie.

De NBA deelt uw zorg voor een onafhankelijke en kwalitatief hoogstaande accountantscontrole in Nederland. Dat is de reden dat wij ons in ons Plan van Aanpak nadrukkelijk hebben gericht op maatregelen die de controlekwaliteit verhogen.

Met vriendelijke groet,

Berry Wammes
Directeur NBA

Cc: leden Vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer
Deze brief is tevens gepubliceerd op de website van de NBA.